Kasvu ja vaikuttaminen -osasto/HP

24.9.2018

Eduskunnan verojaosto
sara.kettunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 25.9.2018

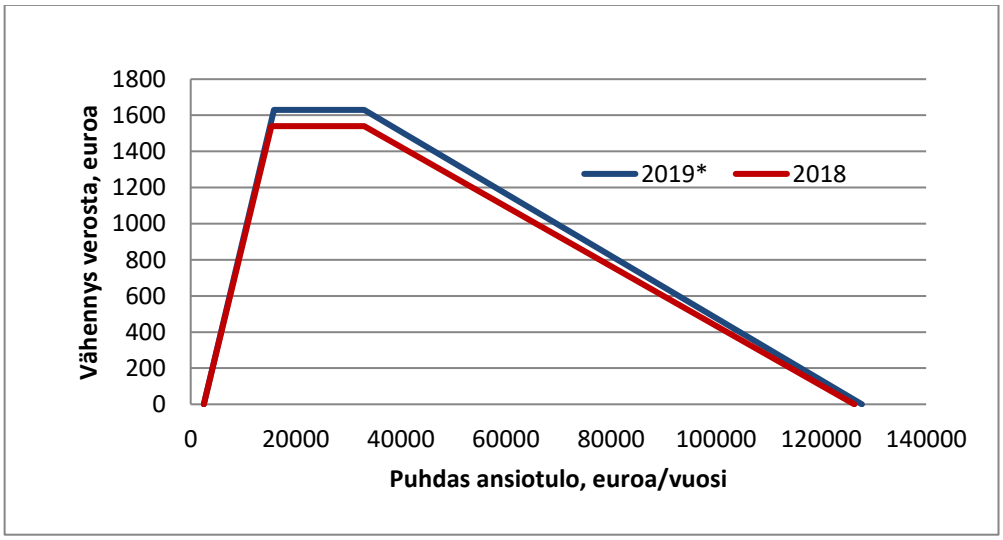
Hallituksen esitys (HE 124/2018 vp) eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta

Ansiotulojen verotus

Hallitus esittää, että ansiotuloverotusta kevennetään korottamalla kunnallisverotuksen perusvähennystä (60 milj. euroa), työtulovähennystä sekä valtion- ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksiä (yhteensä 30 milj. euroa). Muutosten yhteisvaikutus kaikkien tulonsaajien verotuksessa on 130 milj. euroa. Muutoksia rahoitetaan toteuttamalla uusia haittaverojen kiristyksiä. SAK ei vaatinut tuloverotuksen keventämistä, mutta ei myöskään vastusta pienituloisille painottuvia kevennyksiä.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään 2,6 prosentin ansiokehitystä vastaava indeksitarkistus korottamalla valtion tuloveroasteikon tuloluokkien rajoja. Hallitus esittää työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettavaksi nykyisestä 1 540 eurosta 1 630 euroon, myös kertymä- ja poistumaprosentteja korotetaan (kuvio 1). Kunnallisverotuksen perusvähennystä esitetään korotettavaksi 3 100 eurosta 3 305 euroon.

KUVIO 1. Työtulovähennys 2019*

Taulukosta 1 nähdään, että valtion tuloveroasteikon muutokset suosivat hyvätuloisia ja työtulovähennyksen muutokset pieni- ja keskituloisia.

Kunnallisverotuksen perusvähennyksen vaikutus näkyy taulukossa 1 vain 2 000 euroa kuukaudessa ansaitsevien tulotasolla, koska vähennys kohdistuu vain pienituloisille.

Taulukko 1. Valton tuloveroasteikon, työtulovähennyksen ja perusvähennyksen muutosten vaikutus nettotuloihin tulotasoittain

Brutto-ansiot	Valtion tulovero-asteikko		Työtulovähennys		Perusvähennys		Yhteensä	
€/kk	%	€/kk	%	€/kk	%	€/kk	%	€/kk
2000	0,1	2	0,5	7	0,3	4	0,8	13
3000	0,4	8	0,3	7	0,0	0	0,7	15
4000	0,4	12	0,2	6	0,0	0	0,7	18
5000	0,4	12	0,2	6	0,0	0	0,5	17
6000	0,3	12	0,1	5	0,0	0	0,5	17
7000	0,7	27	0,1	4	0,0	0	0,8	31
8000	0,6	27	0,1	3	0,0	0	0,7	30
9000	0,5	27	0,1	3	0,0	0	0,6	30
10000	0,5	27	0,0	2	0,0	0	0,5	29

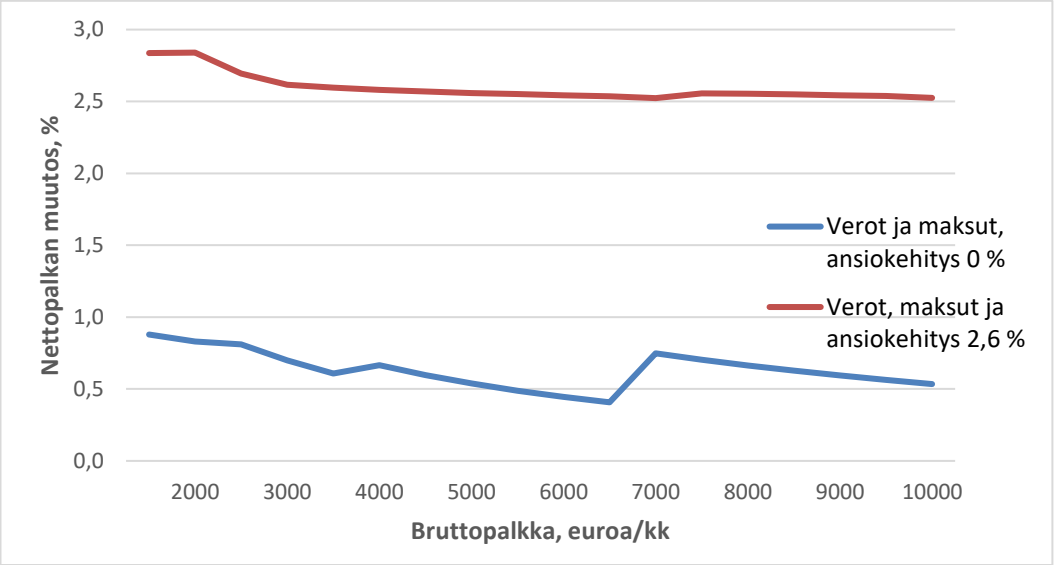
Työntekijöiden työeläkemaksua korotetaan ensi vuonna 0,40 prosenttiyksikköä kilpailukykysopimuksen mukaisesti. Palkansaajan maksut säilyvät kuitenkin kokonaisuutena ennallaan, koska samaan aikaan työntekijän työttömyysvakuutusmaksua alennetaan yhtä paljon. SAK olisi halunnut kartuttaa Työttömyysvakuutusrahaston suhdannepuskuria seuraavan taantuman varalle, eikä alentaa työttömyysvakuutusmaksua merkittävästi. Viime vuosina maksuja on jouduttu korottamaan taantuman oloissa, koska puskureiden mitoitus on ollut liian pieni. Puskureilla voidaan vaimentaa taantumien vaikutusta talouteen ja työllisyyteen.

Vuoden 2019 vero- ja maksumuutosten jälkeen palkansaajan käteen jäävä tulo nousee 0,4–0,9 prosenttia, jos bruttopalkka säilyy samalla tasolla kuin tänä vuonna (kuvio 2). Kuviossa näkyvät ”hyppäykset” johtuvat valtion tuloveroasteikon tulorajoihin tehdyn indeksitarkistuksen pyöristyssäännöstä (sadan euron tarkkuus).

Kun otetaan huomioon myös valtiovarainministeriön ensi vuodelle ennustama ansioiden nousu (2,6 %), palkansaajan käteen jäävä tulo nousee noin 2,5–2,8 prosenttia (kuvio 2). Pienituloisilla tulot nousevat hieman enemmän kuin muilla.

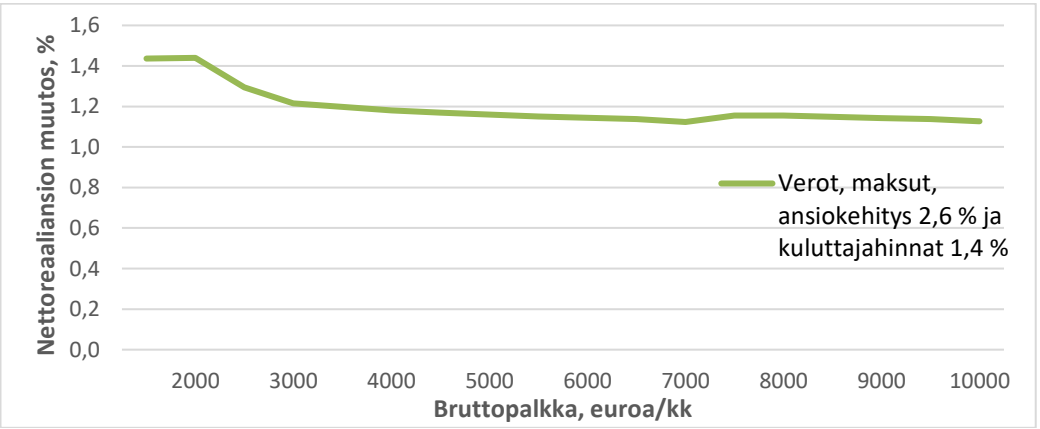
Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 24.9.2018

KUVIO 2. Vuoden 2019 vero- ja maksumuutosten sekä ansiokehityksen (2,6 %) vaikutus käteen jäävään tuloon (%) (kuntien tuloveroprosentin mahdollisia muutoksia ei ole otettu huomioon)

Kuluttajahinnat nousevat valtiovarainministeriön ennusteen mukaan 1,4 prosenttia. Jos tämä otetaan huomioon, palkansaajan nettoreaaliansiot nousevat 1,1–1,4 prosenttia (kuvio 3).

KUVIO 3. Vuoden 2019 vero- ja maksumuutosten sekä ansiokehityksen (2,6 %) ja kuluttajahintojen muutoksen vaikutus nettoreaaliansioihin (%) (kuntien tuloveroprosentin mahdollisia muutoksia ei ole otettu huomioon)

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 24.9.2018

Työasuntovähennystä korotetaan

Hallitus esittää työasuntovähennyksen korottamista nykyisestä 250 eurosta 450 euroon kuukaudessa. SAK pitää työasuntovähennyksen enimmäismäärän korottamista hyvänä, koska korotuksella tuetaan työvoiman liikkuvuutta.

Vapaaehtoistyöntekijöiden verovapaiden matkakustannusten korvaukset

Hallitus esittää vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismäärän korottamista nykyisestä 2000 eurosta 3000 euroon kalenterivuodessa. Verottomien kulukorvausten soveltamisalaa esitetään laajennettavaksi siten, että nykyisten yleishyödyllisten yhteisöjen lisäksi verottomia kulukorvauksia vapaaehtoistyöntekijöille voisivat maksaa myös kaikki julkisyhteisöt (kuten valtio, kunnat ja seurakunnat).

SAK pitää vapaaehtoistyöntekijän verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismäärän korottamista 3000 euroon vuodessa jonkin verran ylimitoitettuna. Raja on ollut 2000 euroa vuodesta 2001 lähtien. Jotta raja vastaisi samaa tasoa, hallituksen esityksen mukaan riittäisi rajan nostaminen 2240 euroon. SAK:n mielestä rajan voisi nostaa esimerkiksi 2500 euroon. Rajojen tarkoituksena on estää palkan maksaminen kulukorvausten nimellä. Kilometrikorvauksen lisäksi vapaaehtoistyössä on päivärahaan liittyvä raja. Verovapaata päivärahaa voi saada enintään 20 päivältä kalenterivuodessa.

Vapaaehtoistyötä tehdään myös valtion, kuntien ja seurakuntien hyväksi, esimerkiksi Metsähallituksen luontopalveluiden hyväksi. Nykyisin muiden kuin yleishyödyllisten yhteisöjen vapaaehtoistyöntekijöille maksamat matkakustannusten korvaukset ovat saajalleen veronalaista tuloa. Vapaaehtoistyöhön liittyvän veronalaisen matkakustannusten korvauksen saajalla on kuitenkin oikeus vaatia tulon hankkimisesta johtuneita menoja vähennettäväksi omassa verotuksessaan.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistä selvittävän työryhmän loppuraportissa (Valtiovarainministeriön raportti 39/2015) ehdotettiin selvitettäväksi verottomien kulukorvausten laajentamista. Nyt selvitystä ei ole tehty. SAK toivoo, että verottomien kulukorvausten laajentamista julkisyhteisöihin vielä selvitettäisiin.

Vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden kulukorvausten soveltamisalan laajentaminen valtiolta, kunnilta ja seurakunnilta saatuihin matkakustannusten korvauksiin tullee lisäämään vapaaehtoistyötä. SAK korostaa sitä, että vapaaehtoistyö täydentää lakisääteisiä, viranomaisten tarjoamia palveluja. Vapaaehtoistyö ei voi korvata yhteisiä, kaikille

yhtäläisin oikeuksin ja perustein turvattavia palveluja ja perusoikeuksien toteuttamista. Pitäisi määritellä, minkä tyyppiset julkisen vallan tehtävät ovat sellaisia, että niissä voi vapaaehtoistyötä käyttää.
SAK:n mielestä vapaaehtoistyön verovapaiden kulukorvausten soveltamisalan laajentaminen edellyttää sitä, että vapaaehtoistyön vastuut ja velvollisuudet ja vaikutukset työntekijöiden asemaan selvitetään. Esimerkiksi työsuojelukysymykset ovat tärkeitä.

Työsuojelulainsäädännössä vapaaehtoistyö on tunnistettu, mutta sen sijaan vapaaehtoistyö ei kuulu työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden piiriin työtapaturma- ja ammattitautilain mukaan. Vapaaehtoistyöntekijöiden työnantaja ei ole myöskään velvollinen järjestämään työterveyshuoltoa vapaaehtoisille.

Vapaa- ja alennuslippu liikenteenharjoittajan työntekijöille

Hallitus esittää, että liikenteenharjoittajan työntekijöilleen myöntämien vapaa- ja alennuslippujen verovapaus koskisi myös välittömästi liikenteenharjoittamista palvelevien tytäryhtiöiden henkilöstöä. SAK kannattaa muutosta.

Vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkevakuutukseen liittyvän kuolemanvaravakuutuksen perusteella maksetun vakuutuskorvauksen perintöverotus

Perintö- ja lahjaveroa ehdotetaan muutettavaksi siten, että perintöveroa suoritettaisiin vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkevakuututukseen liittyvän kuolemanvaravakuutuksen perusteella saadusta vakuutuskorvauksesta. Muutoksella vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus palautettaisiin vuoden 2010 uudistuksessa toteutettuun asemaan pitkäaikaissäästämissopimukseen verrattuna. SAK pitää ehdotusta hyvänä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry